

I AVALIK HALDUS.

1. *Seleta oma sõnadega, mille poolest ametnik erineb poliitikust!*

.....

2. *Mis on ametnikonna politiseerumise põhjus, mis tagajärg?*

Põhjus:	Tagajärg:

3. *Millised on bürokraatiaga kaasnevad positiivsed nähtused, millised on negatiivsed?*

Positiivsed:	Negatiivsed:
1.	1.
2.	2.

4. *Selgita, kas ametniku tegevusetus on korruptsioon!*

.....

5. *Selgita, kas politseinik on riigiametnik!*

.....

II KOHTUKAASUS. Erinevad valikud, üks elu (allikas: www.riigikohus.ee).

Anu unistas advokaadiametist. Ta võttis ennast gümnaasiumi lõpus kokku ja sooritas eksamid väga headele hinnetele ning astus õigusteaduskonda. Pärast õigusteaduskonna lõpetamist läks ta tööle advokaadibürosse, kus tema ülesandeks oli abistada advokaate kohtuasjade ettevalmistamisel. Mõne aja möödudes pani ta ennast kirja advokaadiksamile, et saada ka ise advokaadiks. Anu valmistus advokaadiksamiks hoolsalt ja sooritas eksami kirjaliku osa, milles kontrollitakse õigusteoreetilisi teadmisi, suurepärase tulemustega. Advokatuuri kutsesobivuskomisjon leidis aga, et Anu isiksuseomadused on advokatuuri liikmeks saamiseks mittesobivad. Anu advokaadiksamit ei loetud sooritatuks ning teda ei arvatud advokatuuri liikmeks. Advokaadi kutsenimetust võivad aga kasutada vaid advokatuuri liikmed. Advokatuuriseaduse § 23 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab advokatuuri liikmeks võetav isik olema aus ja kõlbeline ning advokaaditööks vajalike võimete ja isiksuseomadustega. Advokatuuri kutsesobivuskomisjon oli advokaadiksamit suulises osas küsinud Anult, kas ta on teinud asju, mille üle ta uhkust ei tunne. Nimelt oli üks komisjoni liige Anu nime „guugeldanud“ ja otsingutulemuste seas oli ka informatsioon, mis tegi komisjoni liikmeid ärevaks. Nimelt oli Anu liitunud Facebookis avaliku grupiga „Kanepi legaliseerimise pooldajad“ ja teinud sinna postitusi, milles andis nõu, kuidas käituda, kui politsei kahtlustab narkootilise aine omamises. Anu vastas komisjonile, et tal on väga piinlik kahe noorpõlves tehtud lolluse pärast. Esiteks tõi Anu välja, et ta on politseile jäänud vahele narkootilise aine tarvitamisega, kuid ta oli siis vaid 15-aastane. Väga mitmed tema sõbrad kasutasid pidude ajal kanepit ja kuna ta ei tahtnud ka neist kehvem olla, proovis ta seda samuti mõned korrad. Ükskord aga ühel koolikaaslase juures toimunud peol kutsusid naabrid politsei ning nad jäid kanepi omamisega vahele. Kuna tegemist oli esmakordse seaduserikkumisega, pääsesid nad vaid hoiatusega. Kuna Anu tahtis komisjonile rõhutada ausust, pidas ta paremaks ära rääkida ka oma teine „mineviku patt“, mis tal hingel on. Anu rääkis komisjonile, et ta oli 17-aastaselt võltsinud oma passi, et pääseda ööklubisse, kus esines laulja, keda ta oli teismelise east peale jumaldanud. Kuna see laulja andis Eestis vaid ühe kontserdi, mis toimus ööklubis, kuhu aga oli alla 18-aastastel sissepääs keelatud, oli Anu kleepinud oma passil oleva sünniaasta numbri peale ajalehest väljalõigatud muu numbri ning teinud passist koopia, mille kohaselt ta oli tegelikult aasta vanem. Ööklubi turvamehed võltsimist ei kahtlustanud ja lubasid ta passikoopia alusel ööklubisse kontserdile. Anu tunnistas advokatuuri kutsesobivuskomisjonile, et ta sai alles juuraõpingute ajal ülikoolis teada, kui karm süütegu tegelikult dokumendi võltsimine on, ning ta on väga õnnelik, et turvamehed võltsimist ei avastanud ning politseid ei kutsunud. Advokatuuri kutsesobivuskomisjon leidis aga, et Anu teod, olenemata sellest, et ametlik menetlus algatati vaid ühe teo puhul, näitavad, et ta tegelikult ei austa õiguskorda ning ei ole seega piisavalt kõlbeline advokaadi kutsenimetuse kandmiseks. Komisjon rõhutas, et isik, kelle suhtes on toimunud menetlus narkosüüteo eest kasvõi alaealisena, ei sobi advokaadiks, kuna selliste isikute advokatuuri kuulumine mõjub halvasti kogu advokatuuri mainele. Advokatuuril kui advokaatide omavalitsuslikel põhimõtetel tegutseval kutseühendusel on ulatuslik otsustusõigus selle üle, keda võtta advokatuuri liikmeks ja keda mitte. Anu otsustas advokatuuri kutsesobivuskomisjoni otsuse vaidlustada kohtus. Anu leidis, et advokatuuri kutsesobivuskomisjonil ei ole õigust isikule ette heita eksimusi, mida see pani toime alaealisena. Kuna tal täisealisena ühtegi seaduserikkumist ei ole, siis tuleb talle anda võimalus „alustada puhtalt lehelt“. Ka Euroopa Kohus leidis oma hiljutises lahendis, et isegi internetis on isikul „õigus olla unustatud“. Pealegi ei oleks komisjon saanudki dokumendi võltsimise juhtumist teada, kui Anu ise ei oleks seda neile rääkinud.

Peamine küsimus: kuidas peaks kohus otsustama?

Sul tuleb vastata sellele küsimusele lehe teisele poolele (0,5A4). Vastamisel on abiks ekraanil olevad küsimused, kuid neist ei pea ilmingimata lähtuma. Peamine, et analüüsid 0,5A4 ulatuses, millise otsuse peaks kohus tegema (pööra tähelepanu kõikidele olulistele detailidele). Lahenda kaasus eelkõige enda õiglusest lähtudes.